

A tartalomból

1-4. oldal
PÁLYÁZATI HÍREK
A projektzáróké volt a
főszerep

4-7. oldal
Mobil, műszaki textíliából
épített árvízvédelmi fal
fejlesztése

7-8. oldal
Úszó vízinövényzet okozott
problémát a
Hortobágy-Berettyón

8-9. oldal
Kiskörösön mértek a
mintavevő munkacsoportok

9-10. oldal
Igazgatóságunkhoz került a
„vándor-földgömb”

10. oldal
Vízhozammérés a Sajón

10-11. oldal
Az árvízves konferencián a
Kis-Balaton vízvédelmi
rendszerét is bemutatták

11-12. oldal
Középpontban a vízrajzi
stratégia

12-14. oldal
Határvízi hírek

14. oldal
Továbbképzési hírek

15. oldal
Elismerések állami ünnepünk
alkalmából

16-17. oldal
Kienitz leszármazottak jártak
a Körös-vidéken

17-18. oldal
Drótvarázslatoktól a
Tűzkarcolatokig

18-19. oldal
TÁJVÍZHÁZI TÖRTÉNETEK -
Az utolsó razglednica

19-20. oldal
Szanazugi pillanatok

21-22. oldal
Hidrometeorológia

22-24. oldal
Hidrológia

PÁLYÁZATI HÍREK A projektzáróké volt a főszerep

Sajtónyilvános esemény, majd projektzáró Szeghalmon

A „Szeghalmi belvízrendszer vízrendezési főműveinek rekonstrukciója” elnevezésű, KEHOP-1.3.0-15-2015-00002 regisztrációs számú projektben július 2-án sajtónyilvános eseményt tartottunk a Kernyei szivattyútelepeknél. A helyszínen a regisztráció után Szabó János igazgató mondott köszöntőt. A projektről Bujdosó Szabolcs osztályvezető beszélt. A kivitelező Békés-Drén Kft. részéről Tamás Csaba cégvezető a beruházás pillanatnyi állásáról, a kiviteli munkák előrehaladásáról, és a még hátralevő feladatokról tájékoztatta a jelenlévőket. A beruházás során 59,6 km hosszban, mintegy 85 ezer m³ iszapot távolítottunk el a csatornák medreiből, és 38 db vízkormányzó és közlekedést biztosító műtárgy vízszállító képességét állítottuk vissza. A Kernye I. és Kernye II. szivattyútelepek előtt, a Szeghalmi-főcsatornán megépítettünk egy automata gépi gerebes uszadékiszedő műtárgyat, mely a belvízvédekezési munkákat je-

lentősen segíti, és a szivattyútelepek üzemelését biztonságosabbá teszi. A Kernye I. szivattyútelepen a végcsapantyúkat és a hullámtéri éktolózárat felújítottuk. A Kernye II. szivattyútelepen kialakítottunk egy fűthető gépészpihenőt, és a 2. számú szivattyú nagyjavítását is elvégeztük. A belvízrendszer Macskási szivattyútelepén elektromos felújítást végeztünk.

A projekt fizikai befejezéséig meg kell oldani a Kernye I. szivattyútelep hullámtéri elzáró szerkezetének villamos működtetését, és megjavítani a Szeghalmi-megcsapoló-csatorna torlolti műtárgyát. Az eseményen bemutattuk az új uszadék kiszedő gépi gerebet működés közben, illetve sajtóinterjúk készültek.

Nem sokkal később, július 29-én lezajlott a projekt eredményes műszaki átadás-átvételi eljárása. A létesítmények I. osztályú minőségben elkészültek. A projekt kivitelezési munkáinak

Folytatás a 2. oldalon →

A Kernye szivattyútelep és a gépi gereb

befejezése után, és az érintettekkel való előzetes egyeztetések alapján, augusztus 26-án sor került az ünnepélyes projektátadó rendezvényre.

Az esemény ünnepélyességét a Tege Antal színművész úr által tolmácsolott versek előadása szavaltotta, mely után Szeghalom város polgármestere Macsári József, valamint az Országos Vízügyi Főigazgatóság főosztályvezetője Csűrös Krisztián köszöntötték a jelenlévőket.

A beruházás folyamatát Szabó János igazgató ismertette, majd a kivitelező Mészáros és Mészáros Kft. (Görbedi László) és Békés-Drén Kft. (Barkász Sándor) ügyvezetőivel közösen az automata gépi gerebnél ünnepélyes szalagátvágással átadták a beruházást.

Keryne II. szivattyútelep belülről

Csűrös Krisztián főosztályvezető köszöntője

Projektátadó rendezvény a „MASZ” projektben

Az „Árvízvédelmi védvonalak mértékadó árvízszintre történő kiépítése, védvonalak terhelésének csökkentése a Körösökön” elnevezésű, KEHOP-1.4.0-15-2016-00012 azonosító számú projekt keretében szeptember 24-én megtartottuk ünnepélyes projektzáró rendezvényünket a Gyomaendrődi Polgármesteri Hivatalban. Toldi Balázs Gyomaendrőd, és Herceg Zsolt Mezőtúr polgármesterei örömeiket fejezték ki, hogy a fejlesztés megvalósításával a védvonal kiépítettsége az érintett töltésszakaszon jelentősen növekedett, ezzel nagyobb biztonságot adva városuknak árvíz idején. Juhász Máté az Országos Vízügyi Főigazgatóság osztályvezetője köszönetet mondott az elvégzett munkáért. A beruházásról projektgazdaként Lúczy Gergely műszaki igazgatóhelyettes úr adott tájékoztatást, a kivitelező részéről Barkász Sándor cégvezetőtől (Békés-Drén Kft.) hallhattak érdekességeket az érdeklődők. A projekt fő eleme a töltésfejlesztés volt a Hármas-Körös jobbparti védvonalán a 66+200-66+000 tkm szakaszai között. A megerősített szakasz töltéskoronáján 5,3 km pormentes aszfalt burkolatú út, valamint 2,3 km hosszban zúzottkő anyagú hengerelt szórt út is létesült. Ehhez a fejlesztéshez kapcsolódik a Huszár Mátyás út (soczózugi) és a zsófi-majori be-kötőút felújítása, mellyel szintén a

Folytatás a 3. oldalon ↗

Balról: Szabó János, Csűrös Krisztián, Barkász Sándor, Macsári József, Görbedi László az ünnepélyes szalagátvágáson

közlekedés vált könnyebbé. A projekt fizikai befejezése 2022. július 30-ra módosult azért, hogy az eddig beszerzett eszközökön felül (gréder, platós és 6 személyes zárt tehergépjármű) a fel nem használt tartalékkeretből és maradvány összegből 15 tonnás tehergépjárművel, pótkocsival és mobilkompresszorral bővüljön igazgatóságunk gépparkja. A könnyed hangulatú ünnepség után állófogadás várta a résztvevőket.

Toldi Balázs polgármester köszöntője

A megvalósult töltésfejlesztés, valamint a Peresi gátórház és létesítményei

Kitűntető figyelmet kapott a SZANAZUG-TULCA projekt zárása

Szeptember 24-én, Nagyszalontán rendezték meg a „Szanzugi árvízvédelmi központ fejlesztése és a Tulcai zsilip és vízgépészeti berendezéseinek rekonstrukciója” című, ROHU28 azonosító számú projekt sajtónyilvános zárórendezvényét. A hivatalos ceremóniát megelőzte azonban Tulcán, a Kölesér és Felfogó-csatorna torkolatánál található felújított műtárgy megtekintése,

melyet nagy sajtóérdeklődés kísért. Nem volt véletlen, mert a sikeres beruházást a román fél részéről Tánzos Barna környezetvédelmi miniszter, Pásztor Sándor a Nagyváradi Vízügyi Igazgatóság igazgatója és a magyar fél részéről Kiss-Parciu Péter a Külgazdasági és Külügyminisztérium regionális és határ menti gazdaságfejlesztésért felelős helyettes államtitkára avatták fel.

A meghívott vendégek között ott

volt Nagyszalonta polgármestere Török László, Tulca polgármestere Avramut Daniel, Gligor Claudiu az ANIF igazgatója és a kivitelező cég a Gavella Com S.R.L. építőipari vállalat képviselője is. A projekt magyar oldali kedvezményezettjét, a Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóságot Szabó János igazgató, Bak Sándor nyugalmazott igazgató és Lúczy Gergely műszaki igazgatóhelyettes képviselte.

A Tulcai zsilip rekonstrukciójára elnyert támogatás közel két millió euró volt. A beruházás megvalósítása során nemcsak az 1902-ben épült műtárgy elavult, magas víz-állások idején és téli időszakban nehezen kezelhető zsilipszerkezetét kellett felújítani, hanem indokolt volt megoldani az uszadék felfogásának gépesítését is. A helyszíni szemlén bebizonyosodott, hogy ez teljes mértékben sikerült romániai partnerünknek. Joggal lehetnek büszkéek a korszerű műtárgyra, melynek nemcsak ár- és belvíz idején jut jelentős szerepe, hanem az aszályos időszakokban is a mezőgazdasági területek öntöző vízzel való ellátása során.

Az átadó ünnepség Nagyszalontán folytatódott. Elsőként Szabó János

Folytatás a 4. oldalon →

Középen: Tánzos Barna környezetvédelmi miniszter, mellette jobbra Pásztor Sándor igazgató és Kiss-Parciu Péter helyettes államtitkár

Tulcai zsilip felújítás előtt

...és a felújítást követően

Pásztor Sándor igazgató előadása a Slavia hotelben

a Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság igazgatója bemutatta a magyar oldali fejlesztést, a megújult Szanazugi árvízvédelmi központot. Előadása során kifejezte azon kívánságát, hogy a jövőben is szívesen adna át hasonló színvonalú, román-magyar határmenti együtt-

működésben megvalósuló beruházásokat.

Pásztor Sándor a Nagyváradai Vízügyi Igazgatóság igazgatója azokról a nehézségekről tett említést, amelyeket a projekt megvalósítása érdekében közösen kellett legyőzni. Ugyanis a projekt a Tá-

mogatási Szerződés megkötéséig túlszerezéses státuszú, azaz „vonal alatti” volt. Ennek következtében már rögtön a projekt megvalósítás legelején felmerült, hogy esetleg nagyobb volumenű önerővel kell beszállnia a partnereknek. De a közbeszerzési eljárás elhúzódásával, az építőipari piaci árak emelkedésével, és végül a vírushelyzettel is meg kellett küzdeni. Pásztor Sándor megköszönte azoknak a munkatársaknak és nem utolsósorban a kivitelezőnek azt az állhatatos munkát, amellyel a nehézségek elhárításában a projekt segítségére voltak.

Az ünnepség zárásaként a Slavia hotel éttermének finomságait kóstolhatták meg a meghívott vendégek, és lehetőség nyílt a kötetlen beszélgetésre.

Természetesen a SZANAZUG-TULCA projekt ezzel a rendezvényvel nem zárul le teljesen, a 2021. decemberi pénzügyi zárásig az adminisztratív teendőké, a zárójelentések készítéséé lesz a főszerep.

Kopcsák András
Kovátsné Polgár Karolina
Varga Melinda

VÍZTUDOMÁNY

Mobil, műszaki textíliából épített árvízvédelmi fal fejlesztése

Az 1994-ben alapított ERBO-PLAN Kft. 2017-évből sikeresen pályázott a Vállalatok K+F+I tevékenységének támogatása kombinált hiteltermék keretében kiírt GINOP-2.1.2-8-1-4-16 jelű felhívásra „Mobil, műszaki textíliából épített árvízvédelmi fal fejlesztése” című pályázatával.

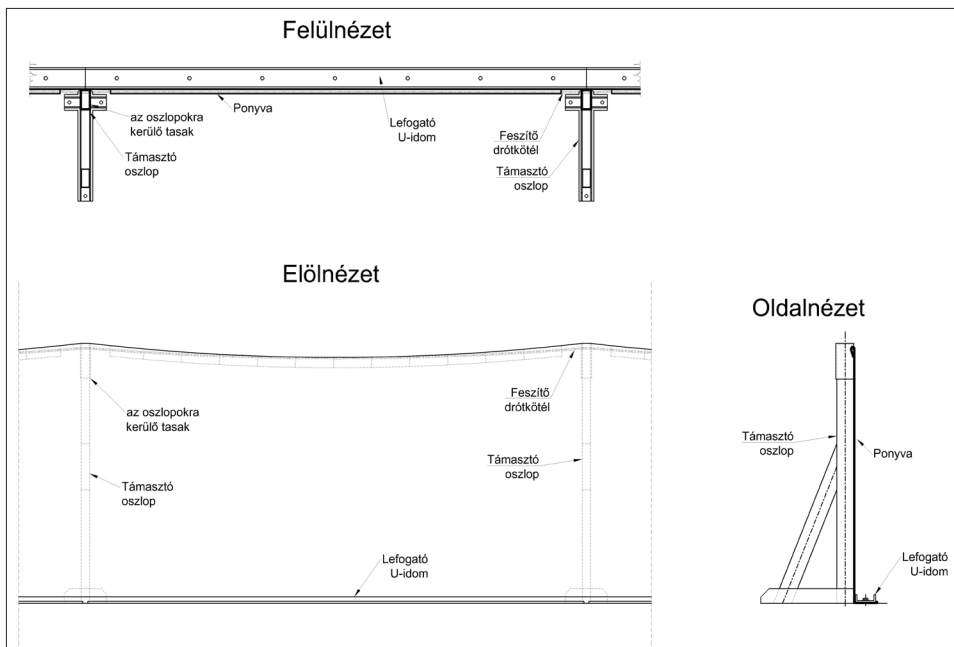
se” című pályázatával.

A projekt célja

A mobil gátak elsőrendű alkalmazási területe a folyók védvonalain történő árvizek kártételei elleni védelem. A mobilgátak piacán a műszaki alkalmasságon túl a gyorsan építhető, illetve bontható, fajlagosan olcsó megoldások lehetnek versenyképesek.

A mobil ponnyvas gáttal 1-1,5 m gátmagasítás könnyen és egyszerűen kialakítható. Nem szükséges a földművet teljes védekezési szint-

Folytatás az 5. oldalon ↗

A mobilgát ábrája

tig kiépíteni, a gátba olyan alaptestek építése szükséges, amely fogadni tudja a ponyva rögzítésére szolgáló oszlopokat és ellenáll a felszín alatti szivárgásoknak.

A fejlesztés célja az üzemi kísérlet tapasztalatai alapján az alkalmazott megoldás finomítása, főleg az elemek egymáshoz, illetve oszlopokhoz kapcsolása mentén, valamint a gyártmányok súlycsökkentése újabb anyagok (rozsdamentes acél, alumínium) alkalmazásával. A fejlesztési folyamat végcélja, a termék prototípus szintű előállítás, tesztelése és a létrejövő új technológia oltalom alá helyezése.

A mobil, műszaki textíliából épített árvízvédelmi fal jellemzői

Alapozás

A mobil fal alapja a talajmechanikai adottságok függvényében lehet pontszerű, illetve – várhatóan gyakrabban – sávalap a szükséges szivárgás elleni védelem biztosításával.

Felépítmény

A felépítmény tartószerkezetét alumínium gyártmányoszlopok és hegesztett alumínium megtámasztó és kiegészítő szerkezetek képezik.

A műszaki ponyva

A műszaki ponyva főbb mutatói:

- Összsúly: 1350 g/m² DIN EN ISO 2286/2 1998
- Tulajdonságok: ABUV antibakteriális, UV ellenálló
- Szakítószilárdság lánc irányba: 7500 N/5cm EN ISO 1421/1 1998

- Szakítószilárdság vetülék: 6500 N/5cm EN ISO 1421/1 1998
- Hőmérséklet tűrőképesség: -30/+70 C° DIN EN 1876/1998

A műszaki textíliából készült mobilfal szerelése egyszerű, gyors, nem igényel speciális szaktudást vagy eszközt. A flexibilis gátfal anyaga és ahhoz tartozó szerelvények, valamint a vízszigetelő ponyva hajlékony falú konténerbe csomagolható, kis súlya miatt könnyen szállítható.

A fejlesztés ismertetése

A fejlesztés során az új technológia és egyben prototípus létrehozása volt a cél, a feladat sikeres teljesítését az elvégzett üzempróbák igazolták.

A fejlesztés során az alapozási lehetőségeket tekintve két változat

próbája valósult meg. Az elsőnél cölöpalapokhoz kapcsolódó acél-hüvelyek szolgálták az acél zárt-szelvény tartóoszlopok megfogását, míg a második próba során beton sávalaphoz tőcsavarokkal kapcsolódtak az alu szelvény tartóoszlopok.

A tartóoszlop kapcsolat kidolgozása, ellenőrzése, a műszaki textília tartóoszlop kapcsolat kidolgozása, ellenőrzése is megtörtént. Megvalósult a vízzáró műszaki textília kapcsolati pontjainak vizsgálata: oszlopok és műszaki textília közötti – erőhatást felvevő – kapcsolatok kidolgozása, ellenőrzése, átlapoltsági ellenőrzése, segédelemes kapcsolatok kidolgozása, vízzáró ellenőrzése.

A cél a meglévő műszaki eljárások és anyagok használatával (minden korábbi tapasztalatot figyelembe véve) egy olyan új műszaki megoldás, anyag használat kombináció vagyis alkalmazott technológia kifejlesztése, mely széles körben alkalmazható, és költséghatékony. A szerkezet alapozása mindig a környezet talajadottságainak függvénye, míg a felszerkezeti elemek a várható vízmagasság függvényében méretezett gyártmányok. Ezek gyártása során mindig a fejlesztés eredményeképp megalkotott technológiai utasítás a követendő.

A fejlesztett megoldás alkalmazásával a mobil védelmi eszköz anyaga az alumíniumból készülő tartóoszlopok közé feszített vízzáró műszaki textília, amely a szükséges vízzárás mellett kellő ellen-

Folytatás az 6. oldalon →

2018. szeptember 11-én végzett próba példa a homokzsák-mobilfal kapcsolat kialakítására

állással rendelkezik a víznyomás ellen, és mindemellett gazdaságos alternatíva a védekezésre.

A mobil, műszaki textíliából épített árvízvédelmi fallal 1-1,5 m töltésmagasítás könnyen és egyszerűen kialakítható. Nem szükséges a földművet teljes védekezési szintig kiépíteni, a töltésbe olyan alaptest építése szükséges, amely fogadni tudja a ponyva rögzítésére szolgáló oszlopokat. A szerkezet kapcsolódhat földműhöz, tömlős gáthoz és hagyományos homokzsákos kialakításhoz is. Az alaptestek méretét és mélységét a telepítés helyén lévő talaj talajmechanikai tulajdonsága alapján kell méretezni. A termék vízzárása akkor megfelelő, ha az illesztések pontosan kialakítottak.

A szerelés egyszerű, gyors, nem igényel speciális szaktudást vagy eszközt. A mobil, műszaki textíliából épített árvízvédelmi fal több rendszer tulajdonságait egyesíti:

- telepítési szükségletei, habitusa az egyéb mobil árvízvédelmi falakéval azonos,
- vízzárása a lapgátak, illetve a levegővel töltött tömlősgátak vízzárásával egyező,
- lényegesen hosszabb szivárgási utat aktivál, mint az alapozás nélküli rendszerek (pl.: tömlősgátak) és a flexibilis anyag jobb felfekvést biztosít, mint a merev lapgátak (pl.: fém betétpallos mobilfalak) anyaga.

A fejlesztett termék tesztelése

A mobilfal tesztelésére a Körösvidéki Vízügyi Igazgatóság biztosított megfelelő próbaterületet: a Kettős-Körös békési szakaszának

Nyolcszögletű medence vízzáróságának vizsgálata 2019.

jobboldali hullámterében. Itt a széles hullámtérben könnyen szimulálható árvízi szituáció, de az árvíz levonulását és a védekezést sem zavarja a próbamedence, valamint a teszteléshez szükséges víz elég közel van.

Az ERBO-PLAN Kft. a 2018-as kísérletek eredményeit felhasználva (cölöpalapokhoz kapcsolt ponyva a vízdali töltésre fektetetten) 2019-ben fejlesztette tovább mobil árvízvédelmi rendszerét. Az első ütemben tesztelt acél megtámasztó szerkezet helyett a 2019-es próba során sávalaphoz töcsavarokkal kapcsolódó alumínium tartószerkezettel kapcsolódott a ponyva, így módosult a ponyva és a földmű közötti kapcsolat is. Míg korábban a ponyva közvetlenül a

töltésre került, ezúttal a töltésre épített vasbeton-gerendához kapcsolódott, növelve a szivárgás elleni biztonságot.

A változtatásnak köszönhetően nagymértékben nőtt a szigetelés biztonsága, az előző évhez képest jelentősen javult a szivárgásvédelem, a kapcsolat vízzárónak bizonyult.

Az év során nem ez volt az egyetlen tesztelés. A Kettős-Körös hullámterében lévő tesztmedence mellett egy másik próbaterületen is kialakítottak, egy olyan nyolcszög alakú medencét, amely segítségével tesztelhetők a szerkezetek vízzáróságát. Az így elvégzett két kísérlet alapján finomítottak az oszlop-ponyva, valamint az oszlop-alapgerenda kapcsolatokon. Az egy év alatt elvégzett három kísérlet alapján sikerült minden szerkezeti kapcsolat vízzáróságának biztosítása.

A szakemberek a teszteredmények alapján módosításokat kértek a ponyvagyártótól, illetve egyeztettek a szigeteléseket készítő gyártókkal is. A ponyvák csatlakozásainál szükséges szigetelő elemek esetében kétféle megoldást is kipróbáltak. Megvizsgálták, hogy a zártcellás poliuretánhab vagy a lágygumi lemezek képesek jobban ellátni feladatukat, végül ez utóbbi bizonyult jobbnak, ráadásul pótlólag további biztosítékokat is beépítettek a rendszerbe, hogy elérhessék a maximális hatásfokot.

2019. november 15-én végzett próba a fejlesztett mobilfallal

A kísérletek eredményei alapján a mobilfal 1-1,5 m közötti magassági hiány védekezéskori kivédésére alkalmas. Egy-egy ponyva elem (8*3 m) 24 m hosszban építhető. A végoszlopok és a közbülső oszlopok kialakítása eltérő. A ponyvatoldásoknál a vízzárást a rendezvénystrak esetében már bevált megoldás, a kéderek elé vezetett lezorított szoknyák biztosítják, addig a közbülső oszlopoknál az oszlop előtt elvezetett ponyva biztosítja a vízzárást. A ponyva felső élének tartását a kialakított zsebben vezetett acélsodrony biztosítja, melyet elhelyezés után a ponyva felső görbületéhez igazítottan meg kell feszíteni. A ponyva-gerenda kapcsolat a teljes mezőben azonos: a kéderekkel feszített ponyva, idom gerendához csatlakozik. A kísérletek során a szakaszhatárookra a fejsztrók vb. falkapcsolatot feltételezték, de a véglezárás akár földművel is kialakítható.

A ponyvák összehajtott állapotban tárolhatók, a kétféle alkalmazott oszlop és feszítő gerendák szintén könnyen raktározhatók. A kifejlesztett megoldás alapozás nélküli m² ára körüli, így könnyen versenytársa lehet az alu betétgerendás mobilfalaknak, különösen önkormányzati kezelésű töltésszakaszok esetében.

Erdész Béla
ügyvezető
ERBO-PLAN Kft.

Két lezárófal közé épített mobilfal mezőnként külön ponyvából kialakítva

Támfal és tartóoszlop alapok készítése 2019. októberében

HÍREK

Úszó vízínövényzet okozott problémát a Hortobágy-Berettyón

Vízminőségi készültség a Hortobágy-Berettyón

A Szarvasi Szakaszmérnökségről július 15-én bejelentés érkezett a központi vízminőségi ügyeletre, mely szerint a Szarvas-Békésszentandrás-holtág több pontján is vízminőség romlás tapasztalható. Az utóbbi hetek extrém magas (38-39 fokos) léghőmérséklete és csapadékmentes időjárása a víztér fokozott felmelegedését okozta, mely eredményeként enyhe halpíálás volt tapasztalható, de szórványosan megjelentek a víztér felszínén a kagylótetemek és fokozódott az algásodás mértéke is.

A víztér kedvezőtlen vízminőségi állapota indokolta, hogy igazgatóságunk Mintavevő Munkacsoportja napi rendszerességgel helyszíni

Folytatás a 8. oldalon →

vízminőségi vizsgálatokat végezzen annak érdekében, hogy a holtág állapotát folyamatosan ellenőrizze és a változásokat nyomon kövesse, illetve, hogy a mérési eredmények ismeretében a legmegfelelőbb vízminőségjavító célú intézkedéseket hozza.

Fentiekre tekintettel igazgatóságunk a környezetkárosodás megelőzésének és elhárításának rendjéről szóló 90/2007. (IV.26) Korm. rendelet 19.§-a értelmében július 16-án II. fokú vízminőségi káreseményt rendelt el. A vízminőségvédelmi készütségi elrendeléséről tájékoztattuk a Békés Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Katasztrófavédelmi Hatóságát is.

A vízminőségi káresemény szerecsére további beavatkozásokat nem igényelt, így a készütséget augusztus 8-án megszüntettük.

Augusztus 23-án érkezett a következő bejelentés, mely szerint a Hortobágy-Berettyó-főcsatornán levonuló nagy mennyiségű úszó vízínövényszeg negatívan befolyásolja az érintett víztest vízminőségét. Akadályozza a Hortobágy-Berettyó-főcsatorna és a Hármaskörös hajózhatóságát, illetve az egyéb szabadidős, rekreációs tevékenységeket is. Fen-

A vízínövényszeg felfogására merülőfalat telepítettünk

tiükre tekintettel igazgatóságunk a Hortobágy-Berettyó-főcsatorna 0+030 tkm-ben lévő, Árvízkapu Vízminőségvédelmi kárelhárítási helynél merülőfalat telepített, és az ott folyamatosan felgyülemelő növényzetet letermelte, majd elszállította.

A szakszerű és összehangolt letermelésnek köszönhetően a főcsatornán levonuló úszó vízínövényszeg mennyisége oly mértékben lecsökkent, hogy a vízminőségi kárelhárítási készütség további fenntartása nem volt indokolt, szeptember 17-

én a III. fokú vízminőségi kárelhárítási készütséget megszüntettük.

Az Országos Vízügyi Főigazgatóság utasítása alapján a Romániában tapasztalt afrikai sertéspestis veszélye miatt 2018 óta I. fokú vízminőségi kárelhárítási készütséget tartunk a Fehér-Körös, a Fekete-Körös és a Sebes-Körös folyónkénti 3 őrzésére. A vízminőségi készütség során fokozott gátőri figyelőszolgálatot tartunk fent.

Bányai Barbara

Kiskörösön mérték a mintavevő munkacsoportok

Idén, immár a hatodik alkalommal rendezték meg a Mintavevő Munkacsoportok Országos Mérőgyakorlatát. A mérőtábor házigazdája az Alsó-Duna-völgyi Vízügyi Igaz-

gatóság volt, aki helyszínül Kiskörös városát választotta. A szakmai eseményre szeptember 7-9. között került sor valamennyi vízügyi igazgatóság és az Országos Vízügyi Főigazgatóság részvételével.

A három napos rendezvény a korábbi évekhez hasonlóan nyitó értekezlettel kezdődött. Mándity Milán az ADUVIZIG műszaki igazgatóhelyettese köszöntött bennünket, majd Váradai Zsolt a Vízügyi-gazdálkodási és Víziközmű Osztály vezetője, mint szervező ismertette az elkövetkező napok szakmai programjait.

Másnap megkezdtek a mintavevő munkacsoportok közötti összemérést. Az első helyszín a Kiskörösi szennyvíztisztító telep volt. A szondák kalibrálása után, mindenki a saját maga által vett mintákból elvégezte a helyszíni vizsgálatokat, majd a szervezők által biztosított edényzetbe megtörtént a labora-

tóriumi vizsgálatokhoz szükséges minták vétele és tartósítása. Ezt követően visszatértünk a szállásra, hogy felkészüljünk a következő mintavételre. A felszíni folyóvíz mintavétele az V. csatornán történt, Akasztón. Előtte megálltunk a Duna-völgyi-főcsatornánál, ahol egy rövid szakmai ismertetőre került sor. A mintavétel során húzóköteles mintavevő eszközzel elvégzett szabvány szerinti mintavételt követően, sor került a helyszíni (pH, vezetőképesség, oldott oxigén, oxigén telítettség) mérésre, majd a laboratóriumi minták kimérésére és azok tartósítására.

A délutáni program felszíni állóvízi mintavétellel folytatódott. Helyszíne az Akasztói Horgászpark és Halászcsárda egyik kijelölt, rekreációs tava volt. Itt a délelőttihez hasonlóan akkreditált helyszíni méréseket végeztünk, valamint a

Folytatás a 9. oldalon →

Felszíni folyóvíz mérés

A mérőtábor résztvevői

laboratóriumba szállítandó minták vételére, szűrésére és tartósítására került sor. Ebéd után a szakmai programok a halastórendszer bemutatásával folytatódtak. Majd meglátogattuk a Böddi-szék szikes tó területét, ahol a Kiskunsági Nemzeti Park munkatársai tartottak szakmai bemutatót a térség élővilágáról, a szikes tó ökológiai állapotának megőrzése érdekében elindított projekt céljairól, eredményeiről.

Az esti vacsoránál elbúcsúztattuk azon kollégáinkat, akik a közelgő nyugdíj miatt a következő mérőtáborban már nem tudnak részt

venni. Ez úton is köszönjük, hogy szakmai tudásukkal és személyiségükkel hozzájárultak a mintavevő munkacsoportok sikeres és eredményes kialakításához és működéséhez.

A három napos szakmai program zárónapján kiértékeljük a mérőgyakorlat helyszíni eredményeit, javaslatokat tettünk a helyesbítő tevékenységekre. Mindezek után egy átfogó beszélgetésre került sor a mintavevő munkacsoportok mindennapi tevékenységét befolyásoló problémákról, valamint a Forrás Lims programot övező kérdésekről és a használatához

kapcsolódó gyakorlati észrevételekről, illetve az előttünk álló időszak feladatairól. Összefoglalva elmondható, hogy a mérőtáborban végzett szakmai programok és összemérések nagyban segítik a mintavevő munkacsoportok további eredményes és még magasabb szintű munkavégzését.

Köszönettel tartozunk az ADUVIZIG-es munkatársainknak a kimagasló szervezésért és a szakmai segítségnyújtásért, külön megköszönve ezt Fehér Gizellának és Váradai Zsoltnak.

Szűcs Péter

Igazgatóságunkhoz került a „vándor-földgömb”

A III. Vízügyi Téradat és Térinformatikai Konferenciát az Országos Vízügyi Főigazgatóság és a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság közös szervezésében rendezték meg szeptember 15-16. között a Velencei tó partján. A konferencián részt vettek a vízügyi ágazat térinformatikusai, geodétái, felmérésügyi szakemberei, valamint

más szakágazatok képviselői is. Igazgatóságunkat Kocsor István kiemelt műszaki referens, Szabó Péter szakágazati vezető és Dorogi Bence geodéziai és térinformatikai ügyintéző képviselte.

Az első napon a megnyitó után Tóth Sándor műszaki igazgatóhelyettes mutatta be a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóságot. Ez után szó volt az igazgatóságok térinformatikai és geodéziai szerepköreinek ellátottságáról, a szükséges csoportokról és a létszámról. Előadást hallgathattunk arról, hogy milyen tervek vannak a központi adatbázis fejlesztésére. Tájékoztató hangzott el a csatorna felmérésekről, esetleges nehézségeiről, amelyeket mi is alá tudunk támasztani. Megismerkedtünk a GNSSnet.hu bővülő szolgáltatásával. Előadást hallgathattunk arról is, hogyan hasznosítanak drónokat

A „vándor-földgömb” igazgatóságunkhoz került

a vízügyi területen.

A nap végén a Navicom Bt. tartott műszerbemutatót, akik többek között vízi drónt és RTK tabletet mutattak be.

A második nap az ArcGIS szoftvercsalád új programjáról az ArcGIS Pro-ról tartottak egy összefogla-

Folytatás a 10. oldalon →

A Navicom Bt. műszerbemutatója

ló előadást, elmondták a különbségeket az ArcMAP és az ArcGIS szoftverekkel kapcsolatban és azt is, hogy az elkövetkező években részben leváltja a jelenleg használt ArcMAP szoftvert, így fontos szerepet kap az ágazatban. A vízhá-

lózat pontosságáról osztottak meg velünk tapasztalatokat, valamint azt, hogy milyen segítséggel lehet számunkra a térinformatika ebben is. Záróelőadásként az ingatlan-nyilvántartási és vízügyi vagyongazdálkodású adatokról volt szó.

Jövő évben az igazgatóságunk szervezi majd a Vízügyi Téradat és Térinformatikai Konferenciát, ezért a program zárásaként átvettük a „vándor-földgömböt”.

Dorogi Bence

Vízhozammérés a Sajón

Az idei évben Miskolc környékén került megrendezésre - Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság szervezésében - az Országos Vízrajzi Mérőgyakorlat szeptember 21-23. között. A 12 vízügyi igazgatóság mellett a bajai székhelyű Nemzeti Községi Egyetem Víztechnológiai Kara vett részt rajta. Igazgatóságunk részéről Varga Lajos, Radics György, Bordé János és Dalmadi Zsolt volt jelen a 3 napos rendezvényen. Az első nap mindenki elfoglalta a Miskolctapolcán lévő szálláshelyet, majd némi frissítő elfogyasztását követően Rác Miklós igazgató köszöntötte a résztvevőket. Ezt követte az ÉMVIZIG vízrajzi tevékenységének bemutatása és a mérési program ismertetése Tóthné Seres Mária tolmácsolásában. A második nap megtörtént a Sajó folyón Miskolc határában az ADCP vízhozammérő műszerek egyidejű mérése azonos mérési körülmények között. A mérési eredmények összevetése után megállapítható, hogy melyik műszer felel meg a megengedett

Mérőcsoportok a Sajón

5%-os mérési hibahatárnak. A kalibrációs mérések végrehajtását követően a 13 mérőcsoport a Sajó folyó vízrendszerének 21 szelvényében végzett méréseket, melynek eredményeként összeállíthatóvá vált a Sajó pillanatnyi vízhozam hossz-szelvénye. Harmadik napon a mérések és kalibrálások kiértékelésére került sor. A mérő-

csoportok tagjainak a rendezvény kapcsán lehetőségük nyílt a szakmai tapasztalatok megbeszélésére is. A rendezvény végén átadták az úgynevezett vándor-vízmercét a pécsi kollégák részére, így 2022-ben ők rendezhetik a következő vízrajzi mérőgyakorlatot.

Dalmadi Zsolt

Az árvizes konferencián a Kis-Balaton vízvédelmi rendszerét is bemutatták

Egy év kihagyás után ismét megrendezték az árvízvédelmi értekezletet, amelyhez idén a helyszínt a Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság biztosította Sárváron. Számos előadót hallgattunk meg szerteágazó témakörökben, blokkokba tömörítve.

A felvezető előadások a védekezési létszám és az Árvízi Kockázatkezelés (ÁKK) aktuális kérdései köré csoportosultak.

Délután az árvizes blokkal folytattuk, ahol először a lokalizációs tervek kerültek szóba, amiben az elmúlt évek nagy változása volt, hogy a modellezésnél a MIKE-ről áttértek a HEC-RAS-ra. Ezután úgynevezett „szerencsekerék” döntött arról, hogy mely két igaz-

gatóság mutatja be, hogy az oktatás, illetve az új iránymutatások révén hova jutottak el a modellfuttatásban.

Ezen blokkból kiemelnék egy előadást, melyet Frank Szabolcs osztályvezetőtől (ATIVIZIG) hallgattunk, aki az Alsó-Tiszán épült Árvízkapunak nevezett torkolati műtárgy építését és üzemeltetését mutatta be, mely által 34 km hossz védvonal kikerült a védekezésből.

A folyamatos, tavas blokkban a Kis-Balaton vízvédelmi rendszerét mutatták be, megismerhettük, hogy milyen kutatások folynak, vízátterestéssel, dinamikus vízszint tartással hogyan kezelik a

többlet tápanyagterhelést. Érdekesképpen elhangzott, hogy van az a madár létszám, ami nem a romantikus hangulatot, hanem a problémákat növeli a Kis-Balaton életében a bevitt tápanyagterhelés miatt.

Bár a délelőtti folyamán hangzott el, de a tavas részhez kapcsolódik a balatoni vízminőségi kárelhárítás, mely során idáig 30 ezer m³ iszapot kotortak ki, ezáltal a felhalmozódott foszfor a zagyterbe került. Ennek apropója az volt, hogy a növekvő léghőmérséklet miatt a Balatonon is megjelentek a fonalas kék algák, jelentősen növelve a klorofill tartalmat.

Folytatás a 11. oldalon ↪

Folyamos vizekre evezve a dunai Galvani-híd tervezésének vízügyi vonatkozású részleteit mutatták be. A műtárgyat az olimpiára építették volna meg. A hidat a Rotterdami híd mintájára alakították volna ki, de a magyar tervező, mikor átvette a terveket, sejtette, hogy egy szekrénypillér (téglatest alakú), ami egy folyó, tenger torkolat esetében áramlás szempontjából kedvező alak, az a Duna áramlási viszonyainak nem fog megfelelni. Így a folyami típusoknak megfelelő, ívesebb szelvényekkel történt több futtatás, illetve kisminta kísérletet is végrehajtottak.

Az ikervári vízerőmű

A délutáni szakmai programként Magyarország első vízerőművét, az Ikervári vízerőművet látogattuk meg. A Rába folyót megkerülő üzemcsatornán épült 1895 és 1896 között, Batthyány Lajos megbízásából, 8 m-es eséssel. Akkoriban egyenáramú energiát termelt és ezzel Ikervár, Sopron és Szombathely lettek az első villamosenergiával ellátott települések.

A második napon a Hajózási Információs Rendszer (RIS) téradatbázis megvalósításának rejtjelmeit hallhattuk, melynek célja a vízi közlekedés biztonságát és a szál-

lítás optimalizálását célozza meg. Ehhez kapcsolódóan betekintést nyerhettünk e program ingyenes verziójának az OPENCNP működésébe, alkalmazási lehetőségébe.

Lovas Attila igazgató úr (KÖTIVIZIG) előadásának felvezető gondolata, hogy a magassági biztonságra vagy a védetőségre kell-e törekedni. Bemutatta azon munkájukat, ahol azokon a töltésszakaszokon, ahol árvízvédekezés során rendszeresen nyúlgát építése vált szükségessé, töltéssapkázást készítettek, ezzel állandósították az ideiglenes magasítást. Számításaik szerint másfél védekezés során megtérül a beruházás.

Megtudhattuk, hogy doktori kutatás folyik az újonnan épített töltésszakaszok burkolatrepedéseinek vizsgálatáról, illetve, hogy a védkezletek kapcsán a munkacsoport a főigazgatói utasítás átírásán dolgozik.

Az értekezlet zárásaként pedig bemutatták az újonnan épült - szonoki vízügy területén található - vízügyi gyakorló pályát a tervezéstől a kivitelezésig. A jövőben mindenféle árvízi jelenség szimulálására és védekezési formák gyakorlására lesz itt lehetőség.

Békefalvi Georgina

Középpontban a vízrajzi stratégia

Szeptember 28-29. között az Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság területén, Tatán rendezték

a XLIII. Országos Vízrajzi Értekezletet. A konferencián közel 80 fő vett részt, az Országos Vízügyi

Főigazgatóság részéről Lábdy Jenő műszaki főigazgató helyettes úr is megtisztelte jelenlétével az eseményt.

Az értekezleten megvitattuk a vízrajzi szolgálat aktuális kérdéseit, hallhattunk a vízrajzot érintő KEHOP projektek állásáról és a szakmai munkát a jövőben megalapozó Vízrajzi Stratégiáról, valamint Lábdy Jenő műszaki főigazgató helyettes felvázolta a következő 7 évben milyen összegek állhatnak rendelkezésre a vízrajzi fejlesztésekre.

Kiemelt hangsúlyt kapott az előadások témájában a bevezetett új vízrajzi szoftvercsomag, a forgószárnyas vízsebesség mérések, hordalékmérések, zavarosság mérések végrehajtása, eredményeinek felhasználása.

Dr. Radics Kornélia elnök asszony

Folytatás a 12. oldalon →

KÖRÖS-VIDÉKI HÍRLEVÉL 11

Az értekezlet résztvevői Tatán

előadásában az Országos Meteorológiai Szolgálat nyílt, bárki számára hozzáférhető adatpolitikájáról, valamint az OMSZ-VIZIG-ek jövőbeni együttműködéséről kap-

hattunk tájékoztatást.

A program zárásaként fórumszerű hozzászólások hangzottak el, majd bejelentették, hogy a XLIV.

Országos Értekezlet házigazdája jövőre Miskolc lesz, akik addig is őrzői lesznek a „vándor vízmércének”.

Lukács Béla

HATÁRAINKON TÚL

Határvízi bejárások Románia és Magyarország területén

Szakbizottsági vizsgálatokkal kezdődött az igazgatóságunk működési területén található ár- és belvízvédelmi művek szemléje.

Az alapos szakbizottsági vizsgálat kiterjed többek között a térség vízszétosztó nagylétesítményeinek felülvizsgálatára, a folyószabályozási művek állapotának, a nagyműtárgyak, hullámtéri véderdők, a vízrajzi műtárgyak és berendezések vizsgálatára. A szakbizottsági vizsgálatok eredményeként alakítjuk ki a nagy védműszemle végleges programját. A nagyszemlélt október 11-28. között tartjuk.

Az átmenetileg megenyhült vírushelyzet szerencsére alkalmat nyújtott arra is, hogy - a tavalyi évvel ellentétben - a határvízi egyezményben foglaltak szerinti közös érdekű műveken jelenléti védmű bejárást folytathasson mind a magyar, mind a román fél.

Így szeptember 14-16. között sor kerülhetett a közös érdekeltségű ár- és belvízvédelmi művek román területre eső szemléjére.

Menyházi kiindulással megtekintettük a Fehér-Körös főbb árvízcsúcs csökkentő tározóit, elsőként a Nagyzeréndi-, majd a Sikulai tározót. A szemle második nap-

A szemlebizottság a Tulcai zsilipnél Romániában

ján a még épülő Mihelényi tározó került szemlére, melynek műszaki átadása – a forrás rendelkezésre állásának tekintetében – a jövő évre várható. A gépészeti berendezések üzemképesek, a műtárgy funkcióját képes ellátni. Az üzembehelyezéshez még a tározótérben kisajátítások, valamint egy út átépítése szükséges.

A szemle tárgyát képezte tovább a Kishalmágyi tározó, valamint a Szanazugi védelmi központ felújításával párhuzamban megvalósuló Tulcai zsilip, melynek műszaki átadása szeptember 24-én volt. Valamennyi megtekintett mű karbantartott, ár- és belvízvédekezésre alkalmas állapotú, a román

Folytatás a 13. oldalon →

A szemlebizottság magyar területen a Kisdelta árvízi szükségtározó megnyitási helyén

Fél előírásainak megfelelő.

Magyar területen szeptember 28-30. között tartottuk a szemlét. A román delegáció kitüntetett érdeklődést mutatott a korszerűsített szükségtározóink gépészeti megoldásaival kapcsolatban, ezért alkalmat biztosítottunk számukra, hogy a Kisdelta és a Mályvádi árvízi szükségtározók megnyitási helyeit megtekintsék. A műtárgyak megközelítése során vendégeink átfogó képet nyertek a Fehér- és Fekete-Körös alsó szakaszainak nagyvízi mederszállító képességéről, hiszen hajóról szemlélhették a nagyvízi meder morfológiai és vegetációs viszonyait.

Az árvízi szükségtározók megnyitási helyén alkalmazott gépészeti megoldások bemutatása segítet-

te a Békési duzzasztó üzembiztonságának növelését célzó törekvéseink megértését, hiszen a Békési duzzasztó billenőtábláinak vízhozam független stabilizálását a szükségtározóknál alkalmazott gépészeti megoldásokkal tervezzük biztosítani.

A közös munkának operatív jellegét kölcsönöztötte a Biharugrai fenékgát helyszíni szemléje, mert a Holt-Sebes-Körös ökológiai vízpótlásának gazdaságos megvalósítása, a fenékgát duzzasztási szintjének legalább 50 cm-es megemelésével valósulhatna meg. Ez a fejlesztés közvetlenül érinti a román fél belvízelvezetési érdekeit, ezért csak abban az esetben valósítható meg, ha érdeksérelem nélküli műszaki és szabályozási megoldások alakíthatók ki.

Mindkét fél kellő empátiával közelített a szóban forgó elképzeléshez. Olyan műszaki megoldást vázoltunk, melynek megvalósítását követően a romániai gravitációs belvízelvezetés feltételei jobbak lennének, mint a jelenlegi. A kölcsönös előnyök megteremtésének lehetősége egyúttal azt is jelenti, hogy a tervezett munka határon átnyúló magyar-román közös projekt keretében valósulhatna meg leghatékonyabban.

A területi szemle során a delegációk mindvégig a kölcsönös megbecsülés és baráti jóindulat mellett végezték munkájukat. Nyílt, őszinte párbeszéd jellemezte a találkozót.

Bujdosó Szabolcs
Kisházi Péter Konrád

Magyar-Román geodéziai mérések

2021. júniusában a Magyar-Román Ár- és Belvízvédekezés Albizottság ülésén a két fél megállapodott abban, hogy megvizsgálják a Holt-Sebes-Körös gravitációs célú vízpótlásának lehetőségét. Ennek érdekében a Biharugrai fenékgát jelenlegi duzzasztási szintjét 50 cm-rel meg kellene emelni.

Ahhoz, hogy a tervezési munka megkezdődhessen az albizottság megegyezett egy közös geodéziai mérésben, mely során megvizsgálták a magyar területen lévő Biharugrai fenékgát megemelésének román területre gyakorolt hatását. A közös mérésre július 20-21-én került sor, ahol a vízügyi szakemberek keresztshelvényeket mértek a Sebes-Körösön a Biharugrai fenékgát és az Államhatár, illetve az Államhatár és a Körösszegi híd között.

Kocsor István

Magyar-Román geodéziai mérés a Sebes-Körösön (Fotó: Apele Române Crișuri)

Interkalibrációs mérés a Körösök romániai és magyar szakaszán

Interkalibrációs mérés a Körösök magyar szakaszán

A Magyar-Román Vízügyi Bizottság XXXI. Ülésszakán meghatározottak alapján - a pandémia miatt elrendelt korlátozások enyhítésével - újra sor kerülhetett a Nagyváradai Vízügyi Igazgatóság területén az interkalibrációs vízhozammérésekre. A magyar és a román fél szakértői az országhatár román oldalán a Fekete-Körösön Nagyzeréndnél (Zerind), a Fe-

Folytatás a 14. oldalon →

hér-Körösön Kisjenőnél (Chisineu Cris), és a Sebes-Körösön Nagyváradnál (Oradea) mérték a vízhozamot. A vízhozamméréseket mindkét fél mindhárom szelvényben ADCP-s technika alkalmazásával hajtotta végre, és a mért adatok kiszámítását a saját előírásaik figyelembevételével végezték el. A mérési program folytatásaként

magyar területen augusztus 31 – szeptember 2. között a Fekete-Körösön Sarkad-Malomfonál, a Fehér-Körösön a Gyulai duzzasztó felett, és a Sebes-Körösön Körösszakálnál végeztünk közös vízhozamméréseket a román kollegákkal.

A mért értékek az átlagértékekhez képest a megengedett hibahatá-

ron belül voltak, azaz eredményes volt mindkét mérés.

A közös vízhozammérések kiértékeléséről jegyzőkönyv készült, és ezen alkalommal adtuk át egymás számára a határvízi vízrajzi állomások 2020. évre vonatkozó vízrajzi adatait is.

Lukács Béla

TANULUNK

Továbbképzési hírek

A 2021-es második félévében is az igazgatóság munkavállalói részére számos helyi szinten és e-learning formában megvalósuló továbbképzést szerveztünk, illetve szervezünk.

A koronavírus járvány harmadik hullámának lecsengése és a járványügyi szabályok enyhülése miatt az év második felében továbbra is lehetőség volt külső egységeinknél az alap- és középfokú végzettséget igénylő munkakörben foglalkoztatott munkavállalóink részére jelenléti képzés tartani. Ilyen volt például a „*Provizóriumok telepítése a főcsatornák torkolati műtárgyaihoz*” és a „*Belvízvédekezés és vízszolgáltatás alapjai*” című képzés.

Az igazgatóság központi épületében, illetve az MBSZ és a szakaszmérnökségek irodáin dolgozó közép- és felsőfokú, valamint vezető munkakört betöltő közalkalmazottak közül mindenki teljesítette a számára 2021. augusztus 31-ig előírt e-learning képzéseket.

A 2021. szeptember 1-jével meg-

Továbbképzés a Műszaki Biztonsági Szolgálat munkatársainak

nyitott e-learning képzések már rendelkezésre állnak, és azok teljesítésére az Országos Vízügyi Főigazgatóság által megszabott időintervallumban van továbbra is lehetőség. Az e-learning képzé-

sekről és rendelkezésükre állásuk időpontjáról az Országos Vízügyi Főigazgatóság az érintett munkavállalókat külön e-mailban értesíti. A vízügyes hálózathoz kapcsolt számítógép előtt munkát végző és egyedi e-mail címmel rendelkező új belépő munkavállalók esetében folyamatosan zajlanak az IT biztonsági e-learning képzések, és a tárgyévvel megelőzően belépett munkavállalók részére - a korábbi évekhez hasonlóan - ez év novemberében tartjuk meg az IT biztonsági e-learning képzést.

Októberben - külső egységeinknél - az alap- és középfokú végzettséget igénylő munkakörökben foglalkoztatott munkavállalói részére megtartjuk a „*Vízrajzi monitoring hálózat felépítése, az alkalmazott műszerek bemutatása*” című továbbképzési programot, amelyért 4 tanulmányi pont szerzhető.

Oroján István

Elismerések állami ünnepünk alkalmából

Láng István az Országos Vízügyi Főigazgatóság főigazgatója - állami ünnepünk, augusztus 20-a alkalmából - Főigazgatói Dicsérő Oklevelet adományozott Jámborné Mikló Krisztinának a Közgazdasági Osztály kiemelt funkcionális ügyintézőjének és Szöllősi Gábornak a Vagyongazdálkodási és Üzemeltetési Osztály igazgatási ügyinté-

zőjének a szakterületükön kifejtett magas színvonalú munkájuk, példamutató munkahelyi magatartásuk elismeréséül.

Dr. Pintér Sándor belügyminiszter Szarka Mihálynak, a Szeghalmi Szakasz mérnökség gát- és csatornaőrének - augusztus 20-i állami ünnepünk alkalmából - Miniszteri

Elismerő Oklevél elismerést adományozott szakterületén kifejtett kiemelkedő és példaértékű munkájáért.

A kitüntetéshez szívből gratulálunk, munkájukhoz további sok sikert és jó egészséget kívánunk!

Pozsárné Kaczkó Zita

Jámborné Mikló Krisztina kiemelt funkcionális ügyintéző és Szöllősi Gábor igazgatási ügyintéző

Szarka Mihály gát- és csatornaőr

Személyügyi híreink

Igazgatóságunknál közalkalmazotti munkaviszonyt létesített:

- **Varga István László** szivattyútelep-kezelő 1 munkakörben, 2021. július 22-től a Műszaki Biztonsági Szolgálatnál.
- **Holló Helga** területi műszaki ügyintéző 1 munkakörben, 2021. augusztus 2-től a Szarvasi Szakasz mérnökségnél.
- **Soós-Német Evelin Tímea** vízhasznosítási referens munkakörben, 2021. szeptember 1-től a Vízrendezési és Öntözési Osztálynál.

Igazgatóságunknál közalkalmazotti munkaviszonya megszűnt:

- **Lestyan Martinnak** területi műszaki ügyintéző 1 munkakörben, 2021. augusztus 15-én a Szarvasi Szakasz mérnökségnél.
- **Sáss Éva Boglárkának** titkárnő munkakörben, 2021. augusztus 24-én a Titkárságon.
- **Gyaraki Sándornak** területi műszaki referens munkakörben, 2021. szeptember 30-án a Szeghalmi Szakasz mérnökségen.
- **Dr. Horváth Petrának** kamarai jogtanácsos munkakörben, 2021. szeptember 30-án az Igazgatási és Jogi Osztályon.
- **Berki Attilának** felszíni vízkészlet-gazdálkodási ügyintéző 1 munkakörben, 2021. szeptember 30-án a Vízvédelmi és Vízyűjtő-gazdálkodási Osztályon.
- **Csányi Dániel Rajmundnak** szivattyútelep-kezelő 2 munkakörben, 2021. szeptember 30-án a Műszaki Biztonsági Szolgálatnál.

Kienitz leszármazottak jártak a Körös-vidéken

Az értéktári oklevelekkel

Nem telt munka nélkül a nyár sem a Múzeum Baráti Körben, igaz, személyes találkozásra csak szeptemberben került sor.

A gátóri munka előtt tisztelegtünk honlapunkon júniusban, ráirányítva a figyelmet a gát- és csatornaóri feladatok jelentőségére. Schriffert András Szodorai Lászlóról a Hírlevél előző számában megtalálható írása a Békés Megyei Hírlapban is megjelent. Idén is részt vettünk a Múzeumok Éjszakáján a Tájvízházban, nekünk a Mosonyi Emlékszoba bemutatása volt a feladatunk, melynek örömmel tettünk eleget. Schriffert András, Csiffári Nándor, Szabó Béla végezte ezt a munkát, továbbá a Baráti Kör részéről még Kóváriné Böbe, Juhász András és Péli Tibor István segítettek az érdeklődőket kalauzolni a kiállításon.

A Bodoki-sírok rendbetétele a nyáron június 9-én és szeptember 9-én történt. A mindkét síron jelentkező javítási igények miatt Schriffert András és Juhász András tartottak egy szemlét Csóke Péter vállalkozóval a szükséges javítások felmérésére, és a költségigény felbecsülésére, mely beavatkozástól függően 200 ezertől közel 500 ezer Ft-ig terjed. Sajnos nincs rá fedezet, pedig a felújítási költség az idő előrehaladtával csak nőni fog.

Készítjük a Takács Lajos Emléksa-

rokhoz és a tervezett kiadványhoz az anyagot. Lázárné Zsuzsa és Vasasné Ági felkutatta Takács Lajos írásait, mint kiderült, szép számmal jelent meg publikációja országos szaklapokban is, nem csak a Vízügyi Szemlében. A hosszúfoki kiállítás létesítéséhez Schriffert András felmérte a helyszíni lehetőségeket, és vázlatot készített a döntéshez.

A frissen nyugdíjba ment Nagy Sándor szakágazati vezető mérnök kolléga segítségével - akinek ezért köszönetünket fejezzük ki - véleményyeztük a Békés város vízrajzi helyzetéről, történetéről dr. Baji Mihály által készített tanulmányt, a szerző kérésére. Tisztelettel érdemlően részletes, nagy terjedelmű, összetett, és sok adatot, forrásmunkát tartalmaz a tervezett kiadvány, alapos munka.

A Kapus-híd és Tájvízház Békés Megyei Értéktár oklevél átadásán vettünk részt szeptember 4-én a Megyenapon, mint a Kapus-híd felterjesztői, és mint a Tájvízház javaslati anyagának tervezői. Örülünk, hogy a Megyei Értéktárba bekerültek. Következő értéktári javaslatunk: „A Bodoki mérnökdi-nasztia munkássága” és a „Vízügy Székház”- tervezése a Baráti Körben már folyamatban van.

Örömmel vettük, hogy Kienitz leszármazottak jártak a Körös-vidéken. Kienitz Vilmos unokája, Kienitz András kereste meg Baráti

Körünket. Kienitz Vilmos az Alsó-Fehér-Körös-i Ármentesítő Társulat igazgató-főmérnöke, később a Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság főmérnöke volt. András családjával augusztus elején egy hetet töltött a Körös-vidéken, és segítséget nyújtottunk neki abban, hogy megmutathassa gyermekeinek dédapjuk találmányát, az ún. „Kienitz féle” szárnylapátos szivattyút. A szivattyút tagtársunk, Kovács Ákos területi felügyelő, a Hosszúfoki Múzeumot és az ott található két szivattyút Hegedűs András gátör segítő közreműködésével tekinthették meg. Két albumot digitalizálásra készítettünk elő az 1989-es Kienitz ünnepségről, és előadásai anyagáról a látogatás előkészítéseként tiszteletükre.

Szép számmal vettünk részt az év első személyes összejövetelén - amit remélünk, hogy nem egyben az utolsó is - szeptember 9-én a Tájvízházban. Vízügyi összekötőnk, Pozsárné Kaczkó Zita a vízügy részére előzetesen feltett kérdéseinkre ismertette a válaszokat és megbeszéltük közös feladatainkat. A „Fórum”-nak nevezett találkozás elején beszámoló hangzott el az ez évben végzett munkánkról, melyben ismertettem, milyen feladatokat hajtottunk végre és mi-
ket tervezünk. Folyamatos a kapcsolattartásunk a Baráti Körben, az online térben gyakran találko-

Folytatás a 17. oldalon →

A „Kienitz féle” szárnylapátos szivattyút Kovács Ákos területi felügyelő mutatta be a családnak

zunk. A Fórum résztvevői nagyon aktívak voltak, számos kérdés, hozzászólás, javaslat hangzott el. A következő nagyobb feladatunk a „Gyulai tüssgát 125 éves” ünnepségre való készülés. A találkozót egy magunkról szóló „családias” beszámolóval zárult, elmondtuk ki-kikről van, és milyen örömeink, gondjaink vannak. Búcsúzóul mindenkinek jó egészséget, további jó munkát kívántunk!

Október 1-jére a honlapunkra összeállítást készítettünk a Békésszentandrás duzzasztó építésének 85 évvel ezelőtti megkezdéséről, melyben érdekesség a kapcsolódó sajtóválogatás, és a korabeli fényképek bemutatása.

Czakóné Czédli Jolán

Szeptember 9-i ülésünk a Tájvízházban

SZÍNES

Drótvarázslatoktól a Tűzkarcolatokig

Izsó-Szabó Emese drótékszerei a Tájvízházban

Július végén egy női szívekhez közelálló kiállítást nyitottunk időszaki kiállítási terünkben, „Drótvarázslatok” címmel. Izsó-Szabó Emese drótvarázsló hozta el hozzánk különleges saját tervezésű, kézzel hajtogatott drótékszereit. Lenyűgöző, hogy milyen sokszínű az ékszerek világa. Szinte minden hölgy szereti őket és mindenki más és más stílusú darabot kedvel. Emese mesélte, hogy a nálunk látható drótcsoportok immár 70 féle színárnyalatból készülhetnek egyéni kívánság szerint is. Tehát mindenki kiválaszthatja a számára legkedvesebb stílust, színkombinációt, méretet és formát. Ha valaki kézzel készített kiegészítőt, ékszert, választ magának, már az is sok mindent elmond saját értékrendjéről, stílusáról, hiszen

ez nem egy tömegtermék, hanem egyszeri és megismételhetetlen. A kiállítást Széll János néprajzkutató, fafaragó népi iparművész, nyitotta meg, a rendezvényen Czeglédi Katalin gyönyörű énekhangja csendült fel.

Szeptember 4-én Díszoklevelet vehettünk át a Megyenapon. A 75 Békés megyei település ünnepét hatodik alkalommal rendezték meg Békéscsabán. A megnyitón Zalai Mihály a Békés Megyei Önkormányzat Közgyűlésének elnöke örömét fejezte ki, hogy újra megmutathatják a térség értékeit és mindezt a megye szívében tehetik. Az eseményen 15 új érték került be a Békés Megyei Értéktárba, ennek apropóján a felterjesztők és a

Szabó János és Bak Sándor az oklevelekkel

Folytatás a 18. oldalon →

Hurguly-Szabó György pirográf képei bemutatóházunkban

tulajdonosok is átvehették oklevelüket. Igazgatóságunk részéről Szabó János igazgató és Bak Sándor nyugalmazott igazgató is oklevelet kapott Mosonyi Emil munkássága és a Tájvízház megyei érték felterjesztése és megyei értéktárba kerülése kapcsán. A Díszoklevél a Tájvízház falát díszíti a jövőben, nagyon büszkék vagyunk az elismerésre.

A negyedév zárásaként, de nem utolsó sorban, szeptember köze-

pén „Tűzkarcolatok” címmel nyílt kiállítás nálunk. Hurguly-Szabó György pirográfus hozta el hozzánk különleges technikával készült műveit. Alkotónkat Andor Bohócként már régen ismerjük, sokszor kápráztatta el a vízügyes gyermekeket remekbe szabott lufijaival, és különleges stílusával minden egyes alkalommal az alkotás szeretetére tanította az új generációt. Persze ismertük már rajztehetségét is, hiszen került már ki a kezei közül gyönyörű pirográf kép

székházunkról is, hihetetlen az a részletgazdagság mellyel dolgozik. Így nagyon örülünk, hogy helyet adhatunk ezeknek a csodáknak itt a Tájvízházban is, had láthassák minél többen milyen tehetséges alkotóról van szó. A kiállítást Kiss Tamásné tanácsnok asszony nyitotta meg, és Galambos Krisztián valamint Kukla József remek zenés műsora színesítette a tárlatot. A kiállítást október végéig tekinthetik meg az érdeklődők.

Pozsárné Kaczkó Zita

TÁJVÍZHÁZI TÖRTÉNETEK - Az utolsó razglednica

Közhely, de igaz: az élet telve van meglepetésekkel. Az alábbiak ezt teljes mértékben alá fogják támasztani. A minap a Tájvízház raktárában némi rendet kísérelvén tenni bukkant föl a mézopál színű, elaggott és vastag porréteggel fedett levélkupac között egy különös levélke. A boríték felfedi a címetet, Wittgenstein Estellát és a levél feladóját is, aki Frey Ernőné született Löbl Éva. Talán ismeretes, hogy egykori fürdőházunk harmadik tulajdonosai Lampel Dezső és neje Löbl Róza voltak. Mára már bizonyított tény, hogy az imént nevezett házaspár a sors áldozatává vált. Löbl Éva voltaképpen Löbl Róza húga volt.

Na mármost a Lampel házaspárt elhurcolták 1944-ben és miközben az auschwitzi haláltábor felé vonultak sokadmagukkal, véletlenszerűen összetalálkoztak egy másik halálmenettel, melynek tagjai között a költő Radnóti Miklós is szerepelt. A poéta kapva-kapott az alkalmon, hogy feleségének önmagáról hírt adjon, így egy papírgalacsinná gyúrt kéziratos

noteszlapot dobott át Lampelék menetszlopához. Itt szükségeltetik némi geneológiai kitérő, ami tisztázza a Radnóti Miklós és Lampel Dezső közötti nexust. A tollforgató hitvese Gyarmati Fanni, akinek édesanyja Weisz Aranka és

Folytatás a 19. oldalon →

Lampel Dezső - Löbl Róza

aki nem más, mint Weisz Mór - a gyulai iparmágnás - testvére. Ezek ismeretében kijelenthetjük, hogy Radnóti valahogyan tudomást szerzvéen Lampelék gyulai származásáról, nyilvánvalóan megpróbált azok közbenjárásával Weisz Móron át nejehez néhány sort eljuttatni.

Ma még teljesen föltáratlan, hogyan is jutott el a szóban forgó írás Gyulára, minthogy sajnálatos módon a Lampel házaspár többé már nem térhetett haza. Tény, hogy Lőbl Évához került ezen iromány, aki éveken, sőt évtizedeken át kereste az alkalmat, hogy a költő feleségéhez eljuttassa, ám végül ezzel a feladattal unokahúgát, Wittgenstein Estellát kívánta meg-

bízni. Estella a hetvenes évek végén járt Szegedre francia-magyar szakos bölcsészként az egyetemre. Nagynénje célkitűzése az volt, hogy Radnóti ezen utolsó és még sosem publikált razglednicáját juttassa el Estella „irodalmi csatornákon” keresztül a jeles poéta özvegyéhez. Ötleként több kortárs költő nevét is megemlíti levelében, illetve néhány irodalmi folyóiratot is felsorol segítség gyanánt. Hogy valójában sikerült-e kapcsolatba lépni Estellának Radnótinéval, ez máig kérdés. Talán el is juthatott hozzá, de lehet, hogy nem járult hozzá a poéma nyilvánosságra hozatalához. Így most mi vagyunk az elsők, akik közöljük – a fennmaradt noteszlap nyomán – a jeles

rímfaragó időrendben utolsó alkotását.

Íme:

Fannim, a hiányod anyátlan gyermekké tesz,

Alig hallok angyalok szárnyasuho-gását.

**Nemesis nevetve őrjöng a tájon,
Nélküled rímtelen szonettnek lát-szom,**

Isten oltalmaként várom a halál birodalmát.

Veszprémvarsány, 1944. november 3.

Péli Tibor István

Szanazugi pillanatok

Beszéljenek helyettünk a képek, hiszen remek időben és nagyon jó hangulatban rendeztük meg Családi napunkat a Szanazugi Védelmi Központ területén. A résztvevők létszáma elérte a 220 főt, akiket sok-sok programmal vártunk. Nem maradhatott el a hajókázás,

a focibajnokság, az Ifjúsági Klub által rendezett vetélkedő. Persze a csillámtetkő, a kreatív foglalkoztató, az ugrálóvárak, a trambulín, a csocsó és a ping-pong is sok-sok kicsit és nagyot vonzott. Igyekezünk, hogy mindenki megtalálja magának a legkedvesebb elfoglalt-

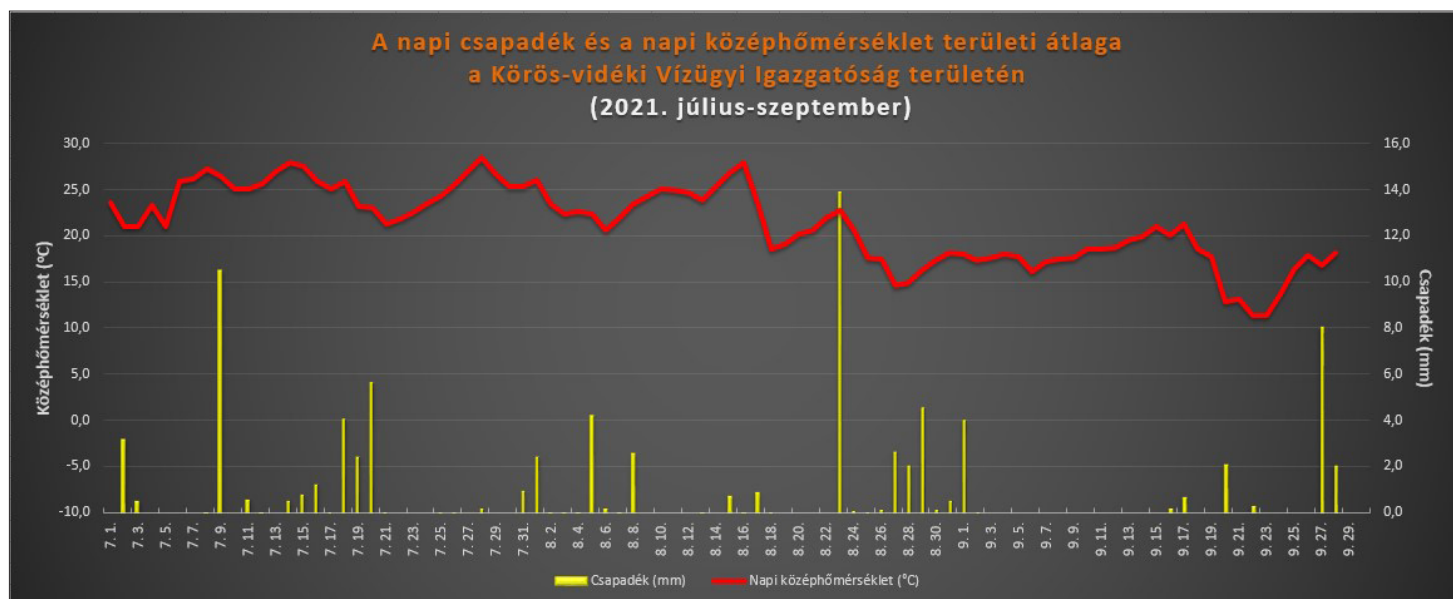
ságot, és persze szerettünk volna teret adni annak is, hogy rég nem látott kollégák jól beszélgethessenek egymással. A helyszínen rotyogó pörkölt mellett, büfé is várta a rendezvényre látogatókat.

Pozsárné Kaczkó Zita

A hőmérséklet, a csapadék és a talajvíz alakulása a július-szeptember időszakban

2021 harmadik negyedéve lég-hőmérsékleti szempontból alapvetően két részre osztható: egy nagyobb, körülbelül két hónapig tartó, olykor rendkívüli hőségekkel tarkított meleg időszakra, melyet csak egy-egy rövid ideig tartott kordában az éppen lehulló csapadék, valamint egy kisebb, jóval hűvösebb időszakra, mely gyakorlatilag a komplett szeptembert takarja, ám a hűvös időszak ellenére kevés csapadék hullott. A meleg időjárás legintenzívebben júliusban volt jelen, amikor minden egyes napon 20 °C vagy afellett volt a napi középhőmérséklet, továbbá produkált 22 ún. „hősnapot” is, mely azt jelenti, hogy a napi maximumok átlagának értéke 30 °C vagy afelatti. Ez a tendencia helytel-közzel augusztusban is folytatódott, bár csökkent a napi átlagok értéktartománya, illetőleg a hősnapok száma (13 nap) is, viszont a meleg időjárás továbbra is jócskán jelen volt, habár a hónap végi kisebb visszahűlés és csapadékmennyiség előjele volt a szeptemberi hűvösebb időjárásnak. Ez viszont az első őszi hónap beköszöntével hirtelen jelentkezett, ekkor nagyságrendekkel zuhant a napi átlagérték. Az augusztus végi csapadék léghőre gyakorolt hatása - a növekvő felhős időszakokkal karöltve - alacsonyabban tartotta a megszokottnál a hőmérséklet területi átlagát szeptember elején, ez a folyamat pedig tovább jellemezte az egész hónapot. Az időszak legelegebb értéke 39 °C-kal

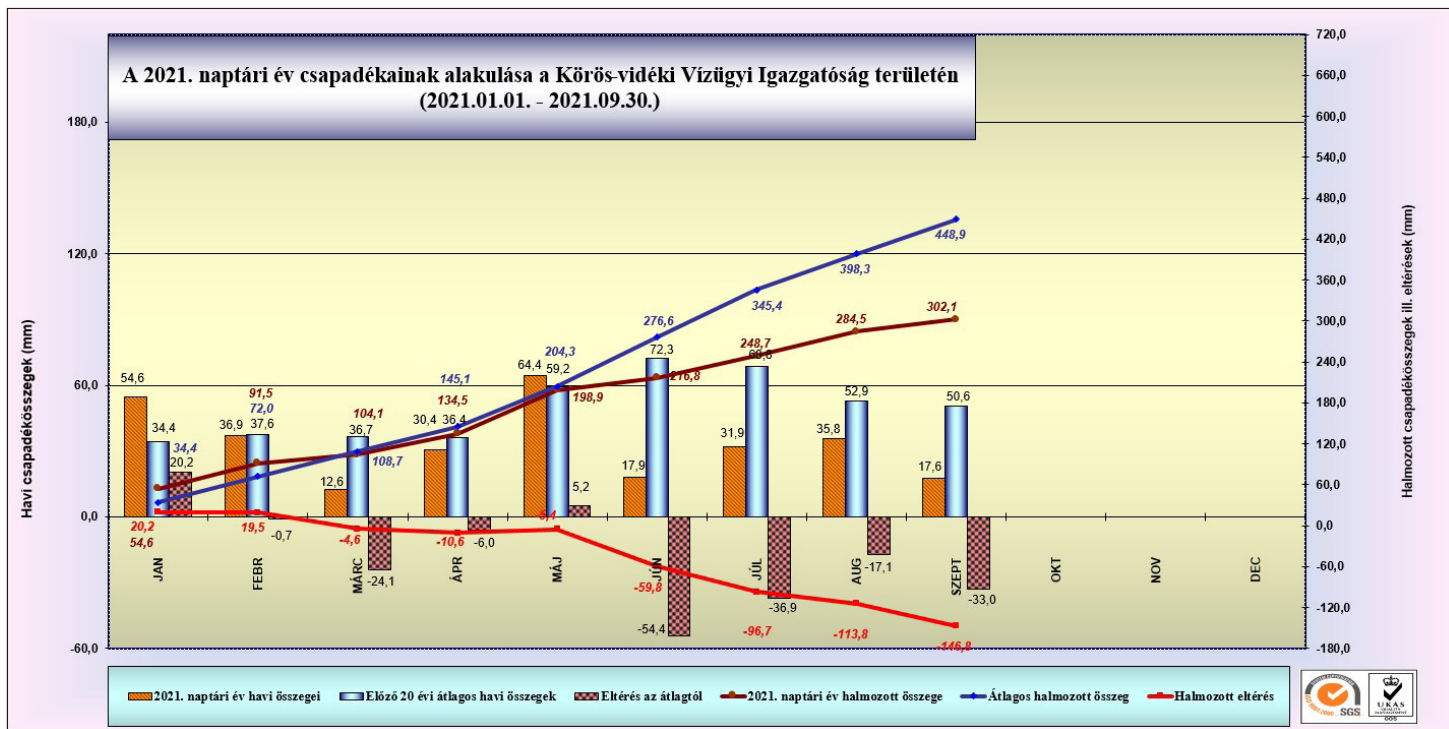
Méhkeréken volt tapasztalható, a legalacsonyabb érték ugyanitt, valamint Elek állomáson született. A napi átlagokat figyelembe véve a legelegebb napnak július 28-a bizonyult, a lehidegebbnek pedig a fentiek fényében nem meglepő módon szeptember 22-e és 23-a számított, amikor mindössze 11,4 °C-os átlagot mértek a mérőállomások.

A 2021-es év harmadik negyedévének csapadékviszonyait elemezve megállapítható, hogy jelentős hiány alakult ki ebben az időszakban. Minden hónapban a sokévi alatt maradt a területi átlag, ebből következően a komplett negyedév csapadékszegény képet mutatott. A legnagyobb hiány szeptemberben jelentkezett, amikor csapadék az első napot követően két hétig nem hullott mérhető értékben, ezenkívül a hónap többi időszakában sem történt eget rengető esőzés. Hasonló vízhiányos időszak volt augusztus közepén, illetve július elején és vége felé. A negyedév átlagos területi értéke 28,4 mm volt, mely a sokévi - ehhez az időszakhoz tartozó - értékhez (57,4 mm) képest jókora eltérés. A napi területi átlagokat elemezve a legcsapadékosabb nap augusztus 23-a volt, amikor ugyan kiemelkedő értékek nem keletkeztek, de eléggé intenzív esőzés volt igazgatóságunk területén ahhoz, hogy a napi átlag 13,9 mm-rel a negyedév első helyén végezzen. Ezt leginkább az tette lehetővé,

hogy az állomások nem túl magas, de nagyjából azonos tartományban mozgó értékeket produkáltak. Az egy nap alatt keletkezett mennyiségeket egy-egy állomásra lebontva viszont kijelenthető, hogy ez a negyedév produkálta az utóbbi évek legnagyobb értékét: Szarvas (229012) állomáson július 9-én a majdnem egy hete tartó aszályos időszakot rekordmértékű 102,6 mm-nyi csapadék szakította meg. Ugyanezen a napon több figyelemre méltó érték is született: Kisörvetőn 61,1 mm, Peresen 46,5 mm, a Békésszentandrás duzzasztónál pedig 44,5 mm hullott. Összességében tehát kijelenthető, hogy hiába akadt egy-egy rendkívül nedves nap, folyamatosság híján az ekkor keletkezett mennyiségek nem tudták kompenzálni az aszályos időszakokat, melyek olykor több napig tartottak, így a negyedév újfent csapadékhiányt idézett elő.

Fentiekből következik, hogy a harmadik negyedévben igazgatóságunk területén mért átlagos talajvízszint stabilan csökkenő tendenciát mutatott. A csökkenést mindössze egy-egy esetben szakította meg hirtelen pozitív (pl. augusztus eleje) vagy negatív (pl. szeptember közepe) kilengés, azonban az elmondható, hogy a negyedév kezdete és vége közt majdnem egy méteres különbség volt. A negyedév folyamatos csökkenéséhez az is jócskán hozzájárult.

Folytatás a 22. oldalon →

rult, hogy a vonatkozó hónapok összesített csapadékviszonyaiban is komolyabb hiányok tapasztalhatók, melynek következménye a talajvíz utánpótlásának romlása. Mindezt jól prezentálja a negyed-

év átlagos talajvízszintje is, mely 451 cm volt, ez pedig az előző negyedév 382 cm-es értékéhez képest jókora visszaesés. Ebben a negyedévben a legmagasabban 409 cm-en volt a talajvíz szintje,

ez július 3-án következett be, míg a legalacsonyabban szeptember 21-én volt 482 cm-rel.

Kiss Kornél

Folyóink vízjárása - július-szeptember

A Körösök vízgyűjtőjén július, augusztus és szeptember hónapokban nyugodt vízjárást lehetett tapasztalni, csak kismértékű vízszintingadozások jelentek meg. Folyóink vízállását a duzzasztók üzemelése határozta meg.

A határon túlról érkező vízmennyiségek jelentősen nem váltakoztak.

Egy-egy csapadékosabb nap után észleltünk vízhozam növekedést.

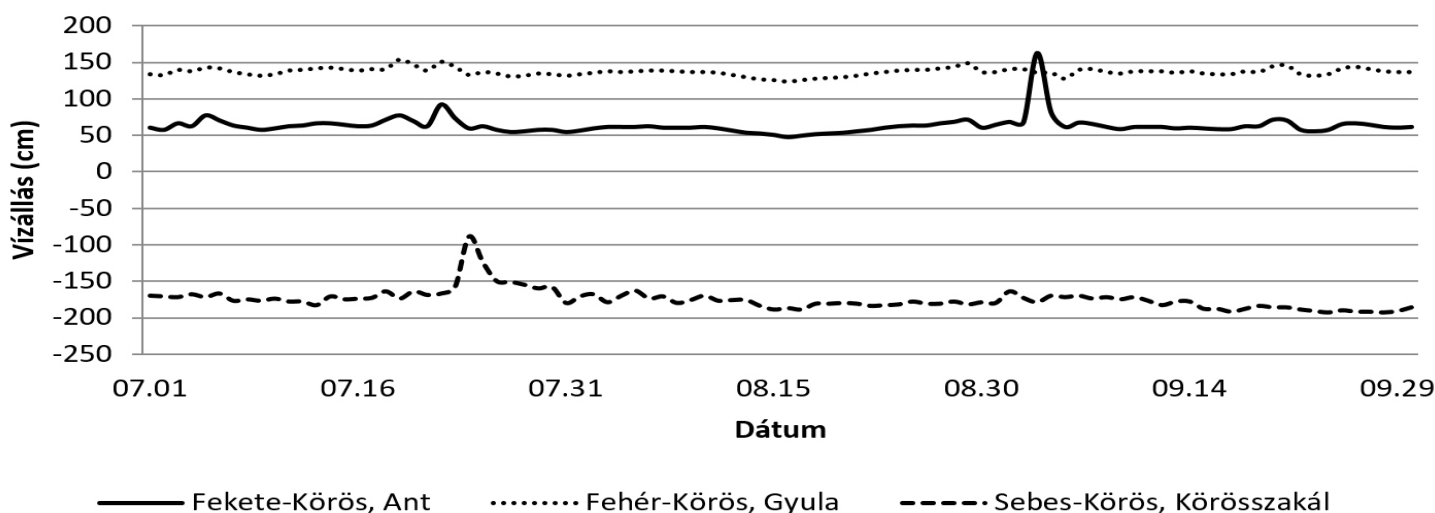
A vízkészlet növelése érdekében szakaszosan folytatódott a tiszai víz betáplálása a Körös rendszerbe. A betáplálás a negyedévben 4 ágon keresztül történt. A Keleti-főcsatornán keresztül Bakonszeg-nél a Berettyóba, a Hortobágy-

Berettyó-főcsatornán keresztül Ágotánál, a Nagykunsági-főcsatorna nyugati ágán Öcsödnél, és a keleti ágon Túrkevényél. A Nagykunsági-főcsatornán betáplált víz folyamatosan, de kis mennyiségben érkezett.

Kukla Zsombor

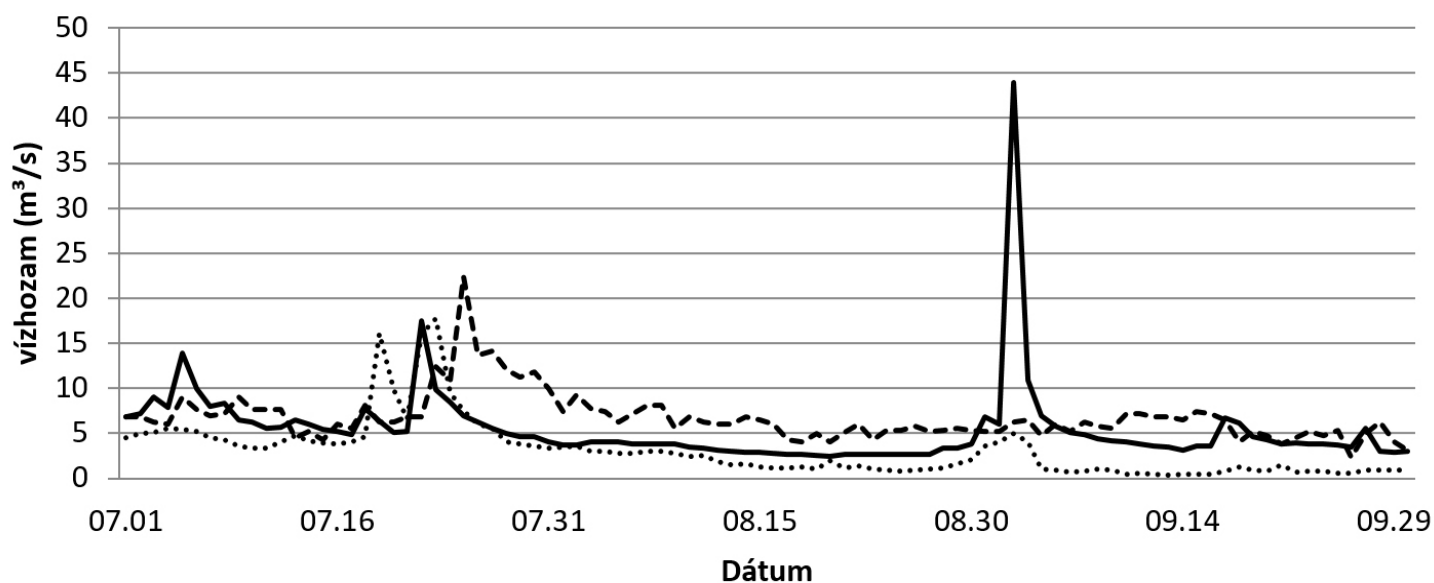
Vízállás idősor

2021.07.01-09.30.

Vízhozam idősor

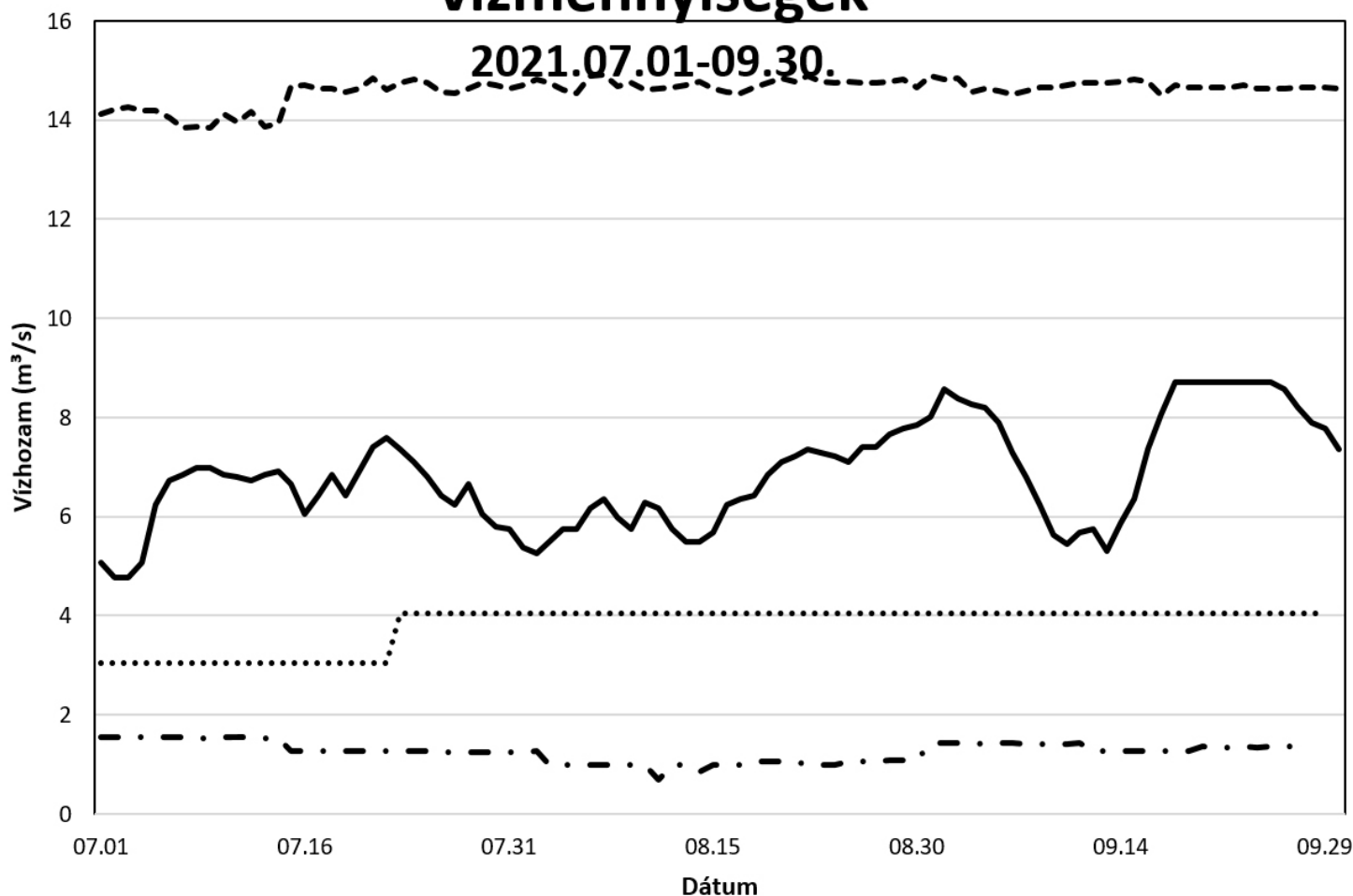
2021.07.01-09.30.

— Fekete-Körös, Sarkad-Malomfok Fehér-Körös, Gyula - - - - Sebes-Körös, Körösszakál

Körös rendszerbe betáplált vízmennyiségek

2021.07.01-09.30.

— Hortobágy-Berettyó, Ágota

- - - Nagykunsági-főcsatorna, Túrkeve felső

..... Keleti-főcsatorna, Bakonszeg

- . - Nagykunsági-főcsatorna, Öcsöd felső

Sebes-Körös - Körösladányi duzzasztó

KÖRÖS-VIDÉKI

hírlévél hírlévél hírlévél hírlévél hírlévél hírlévél hírlévél hírlévél hírlévél hírlévél

Kiadó: **Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság.**
Felelős kiadó: **Szabó János igazgató**
Szerkesztőbizottság vezetője: **Lúczy Gergely műszaki igazgató-helyettes**
Tagjai: **Pozsárné Kaczkó Zita, Medve Vivien, Faulháber Márton, Jobbágy Zoltán**

Cím: **5700 Gyula, Városház utca 26.**
Tel.: **66/526-400***, Fax: **66/526-407**
E-mail: **kovizig@kovizig.hu, www.kovizig.hu**
Megjelenik negyedévente elektronikus formában.